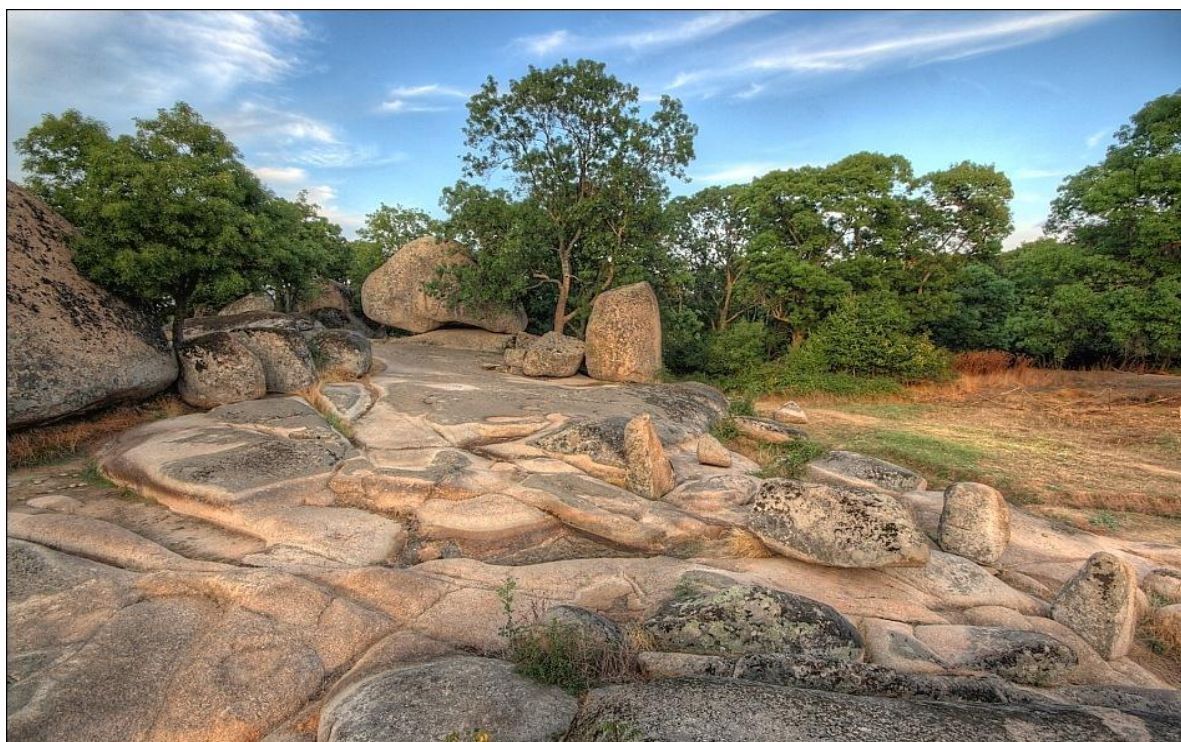

МЕГАЛИТНОТО ТРАКИЙСКО СВЕТИЛИЩЕ БЕГЛИКТАШ

АГОМО

Бегликташ или Беглик Таш е древна обсерватория и мегалитно тракийско светилище, намиращо се непосредствено до руините на древния град Ранули, близо до резервата в Ропотамо. Местността се намира на 4-5 километра от курортното градче Приморско, по хребета на Маслен нос, на около 210 метра н.в., близо до връх Китка, който е висок в настоящия момент 215 метра, но е бил действащ вулкан през Мезозойската ера. Именно произходът на светилището се свързва, че е в резултат от вулканичните изригвания, чийто магма се е втвърдила в последствие.

Общ изглед на местността

Бегликташ е най-старото открито досега тракийско мегалитно светилище по нашето Черноморие и Югоизточна Тракия. Открито е сравнително скоро – през 2003 г. Вероятно датира от края на бронзовата епоха (XIII век пр. Хр) и според археолозите в него е кипял живот до идването на първите християни по тези земи. Археолозите са открили керамични съдове, доказващи, че траките са имали установени търговски връзки и са търгували активно с Крит, Троя, Египет и други антични цивилизации. Една част от изследователите смятат, че тук са живеели представителите на тракийското племе „ести“, което е използвало мястото за обреди в култ към Слънцето. Други смятат, че местността е била населявана от многобройното тракийско племе „скирмани“, които имат славата на най-древните металурзи в Тракия, защото на мястото са намерени

глинени съдове, монети, оръдия на труда, оръжия и други сечива. Макар, че е високо по склоновете на планината, близостта до морето е решаващ фактор в историческото развитие на това светилище. Мястото е било притегателен център за траки, римляни и гърци в различните епохи на своето функциониране.

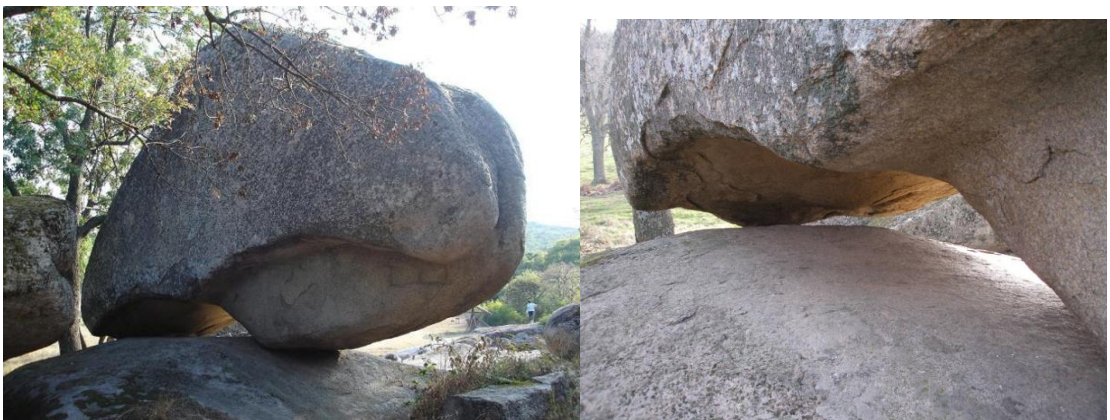

Общ изглед на местността

Светилището представлява кръг от огромни камъни, които се намират в средата на поляна, заемащи около 6 декара, между обширна гора. Древните са обожествявали местността, принасяли са дарове и с времето я превръщат в своеобразен храм. В течение на времето се изграждат и много жилища за обслужващите храма жреци, като върху голата дотогава скала започват да пренасят огромни камъни от околността, като по начина на подреждане мегалитния строеж представлява религиозен храм с обсерватория, часовник и календар.

Най-интересната забележителност в комплекса е камъкът „Апостол Таш“ – заоблен камък с формата на свита длан или сърце. Ориентацията на дългите стени е в посока Север-Юг. Първото впечатление е, че камъкът лежи само на две точки, но в кухнята която се образува между него и основата, върху която лежи е имало вулканичен материал, който е издялан от древните траки и в следствие под него могат да легнат трима души. Тежестта на този камък е около 200 тона, което поражда загадка как е бил преместен от древните строители, като за сравнение най-големите автокранове имат товароподемност 100 тона. Гигантът е представлявал главният олтар. Според други камъкът е поставен с цел да прикрива обредите в „Свещената пещера“ от

очите на непосветените. Твърде вероятно преминаването под свещения камък да символизира духовното и физическо пречистване, осигуряващо правото за участие в свещените ритуали, докато простосмъртните наблюдавали сцените и действията на жреците през малките процепи.

Камъкът „Апостол Таш“

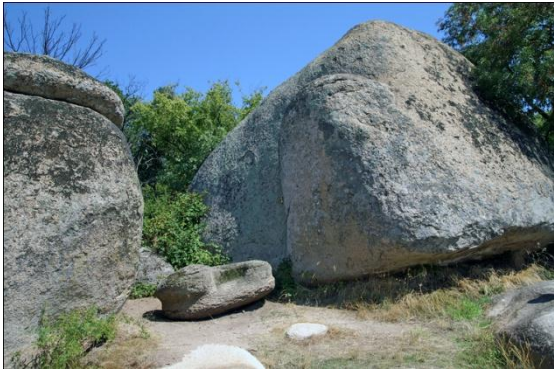
„Свещената пещера“ се състои от две скали, използвани за колони и една хоризонтална плоча върху тях. Те симулират утробата на Майката природа. От нея ритуално се ражда Царят-Жрец. Този ритуал се свързва с безсмъртието на тракийските аристократи и не е случайно, че тракийските гробници наподобяват човешка утроба, отразяваща вярата във вечния кръговрат и безсмъртието на техните души.

„Свещената пещера“

Близко до тях се намират каменният трон, брачното ложе и жертвеникът. В жертвеникът не са били намерени никакви животински следи, а единствено растителни продукти, което показва, че в жертва са се пренасяли единствено растения -

грозде, смокини, ябълки, маслини, сливи и други плодове.

Каменният трон

Брачното ложе

Жертвеникът

До него се намира Брачното ложе, което според учените е било направено за Богинята-майка и богът-Слънце във фазите на техния брак. Има изсечена пътека за вход към брачното ложе, в близост до която са издълбани вани и улеи. Във ваните се слагали четирите свещени течности за извършване на ритуала-мляко, зехтин, вино и вода. Според някои ритуалът е следния – млякото като символ на въздуха и небесния простор, зехтина като символ на огъня, виното, като символ на земята и човешките радости, докато водата се свързва с живота изобщо. Това са четирите стихии, четирите начала свързани с безкрайния Космос. А за други тези свещени течности означават, че

„Богът-слънце през деня е слънце, а през нощта – огън“, а всичко останали стихии са свързани с човешкото съществуване. Брачното ложе затова е и с ориентация Изток-Запад. Философският замисъл на този ритуал със сигурност е въздействал твърде силно върху философските схващания на първите антични мислители като: Талес, Анаксимен, Хераклит, Демокрит, Анаксагор и др. Смисълът на техните търсения е изначалното, раждащо живота и гарантиращо човешкото съществуване, както и връзката им с човешкия разум. Това, което тракийските жреци много добре познавали като езотерично учение.

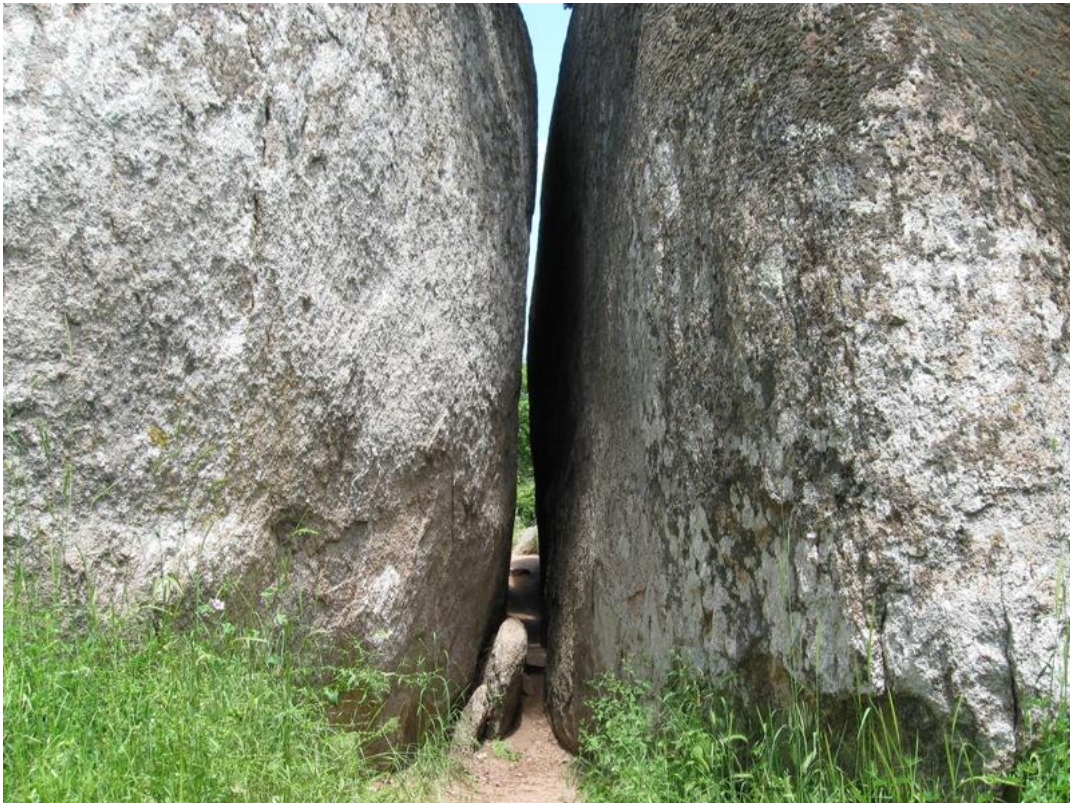
Брачното ложе

Зад тронът се намира Лабиринтът – там младите мъже са определяли посоката за развитие в своя живот. Тези, които избирали пътя на дясно, били насочвани към някой практически занаят, а тези които избирали левият път, се обучавали, за да станат един ден жреци. Така в тракийското общество се е извършвала социалната диференциация, разделяне на хората на управляващи и управлявани. Според други в лабиринтът са могли да влизат само тези, които са с чисти души, защото лошите се отдръпвали от ужас. Лабиринтът със сигурност има някаква връзка с легендата за митичния Минос и неговия дворец наподобяващ лабиринт, както и с Критско-микенската култура. Връзката е всъщност възможността за избор, пътя към истината и доброто или към нещастieto.

„Лабиринтът“

До лабиринтът се намира Изпитанието. То представлява тесен скален процеп, през който можели да минават само праведните. Интересното е, че като опрем ухо в една от скалите, можем да чуем ритъма на сърцето, само че ускорен от резонанса. Тази част от комплекса много вероятно да е свързана с пътуването на аргонавтите по Черно море, до далечната Колхида (в днешна Грузия) и тук те да са срещнали слепият прорицател Финей, да чуят легендата за Симплегадите (блъскащите се скали) или нещо по-различно. Това е напълно допустимо, защото Орфей, Зет и Калаид са тракийци и участват в тази експедиция. Гръцката митология сигурно е заимствала много страници от недостигналата до нас тракийска митология.

„Изпитанието”

Срещу лабиринта се намира пещерата на оракула, която представлява голям долмен, според някои – най-големият долмен в България. Според учените там са били подготвяни свещените ритуали. На стотина метра извън светилището се намира „астрономичният часовник”, който представлява струпване на камъни, които са съборени под формата на домино. Той показва, че траките са държали много на времето. Слънчевата сянка, която пада от главния олтар върху тези камъни изпълнява функцията на слънчев часовник, показваща коя част на деня е в момента.

Астрономичен часовник

Върху скалната повърхност има издълбани дупки, като в моментите на слънцестоене и равноденствие между подредените камъни преминават слънчевите лъчи, огряващи тези точки. Те са играели ролята на годишен календар, показващ настъпването на новия сезон и отминаването на стария.

Извън самото селище, от другата страна на гората се намира Долмена „Змейова Дупка“. Състои се от две камери и преддверие – дромос, които са направени от големи каменни плочи. Входът на дромоса към централната камера е издялан в преградната стена.

Археолозите предполагат, че освен всички чудеса, тук е имало и обсерватория, откъдето древните са гадаели по звездите и са посочвали пътя на волните души, жадни за пътешествия. Една легенда разказва, че през Беглик Таш е минал самият Язон с аргонавите(както е посочено по-горе), за да се допита до прорицателите, преди да тръгне да търси златното руно. Препятствията, които той е срещнал по пътя си наподобяват именно разположението на селището. Може би именно от своето допитване до старейшините той е бил подготвен за това, пред което му е предстояло да се изправи. Легендата за Златното руно е пряко свързана с живота на траките като народ от скотовъдци, отразяваща разбирането за безкрайността, вечността и човешкото безсмъртие, като желание на всички древни народи. Аргонавите не случайно тръгват към източните брегове на Черно море, защото това е пътя на древните траки, минаващ по северното и североизточно крайбрежие на морето, за да се настанят на Балканите. Връзката на миналото с настоящето може да се постигне чрез вечността, чрез безсмъртието, което е извор на вечното знание. Златното руно е

магичното нещо, осигуряващо това безсмъртие, знание и мъдрост. Една легенда създадена в духа на тълкуванията за живота на тракийските жреци и философия.

Друга легенда разказва, че дори хитроумният Одисей е преминал през светилището, за да се допита до мъдростта на тракийските жреци и да принесе дарове на боговете, преди да се отправи на неговото митично пътешествие.